

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

PHẠM VĂN HÒA

PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ
GIÁO VIÊN TRƯỜNG DẠY NGHỀ QUÂN ĐỘI
THEO TIẾP CẬN NĂNG LỰC

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2018

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

PHẠM VĂN HÒA

PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ
GIÁO VIÊN TRƯỜNG DẠY NGHỀ QUÂN ĐỘI
THEO TIẾP CẬN NĂNG LỰC

Chuyên ngành: Quản lý giáo dục

Mã số: 9 14 01 14

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: 1. GS.TSKH. Nguyễn Văn Hộ
2. TS. Hoàng Hoa Cương

THÁI NGUYÊN - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả được nêu trong luận án là trung thực và chưa được ai công bố trong bất kỳ công trình khoa học nào. Nếu sai, tôi hoàn toàn chịu trách nhiệm.

Thái Nguyên, tháng 01 năm 2018

TÁC GIẢ LUẬN ÁN

Phạm Văn Hòa

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin bày tỏ lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc tới GS.TSKH. Nguyễn Văn Hộ, TS. Hoàng Hoa Cương - những thầy cô đáng kính đã tận tình hướng dẫn và động viên tôi trong suốt quá trình thực hiện luận án này.

Tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành tới cơ sở đào tạo Đại học Thái Nguyên, đơn vị đào tạo trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên đã tạo điều kiện để tôi hoàn thành luận án này.

Tôi cũng xin gửi lời cảm ơn đến các đồng nghiệp của tôi đã chia sẻ nhiều tư liệu và kinh nghiệm quý báu liên quan đến vấn đề nghiên cứu, xin bày tỏ lòng biết ơn tới gia đình, người thân đã động viên và giúp đỡ tôi trong thời gian qua.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 01 năm 2018

TÁC GIẢ LUẬN ÁN

Phạm Văn Hòa

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT.....	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	v
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ.....	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	3
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	3
4. Giả thuyết khoa học	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	4
6. Phạm vi nghiên cứu.....	4
7. Cách tiếp cận và phương pháp nghiên cứu	4
8. Luận điểm bảo vệ	6
9. Đóng góp mới của luận án	7
10. Cấu trúc luận án	7
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIÁO VIÊN	
TRƯỜNG DẠY NGHỀ THEO TIẾP CẬN NĂNG LỰC	8
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề	8
1.1.1. Những nghiên cứu ngoài nước	8
1.1.2. Những nghiên cứu trong nước	12
1.2. Một số khái niệm cơ bản	17
1.2.1. Giáo viên dạy nghề, giáo viên dạy nghề trong Quân đội	17
1.2.2. Phát triển đội ngũ giáo viên dạy nghề	19
1.2.3. Phát triển đội ngũ giáo viên dạy nghề theo tiếp cận năng lực.....	22
1.3. Những yêu cầu đối với đội ngũ giáo viên dạy nghề.....	27
1.3.1. Vị trí, vai trò, chức năng của đội ngũ giáo viên dạy nghề	27
1.3.2. Những yêu cầu về phát triển đội ngũ giáo viên dạy nghề	28
1.3.3. Chuẩn giáo viên dạy nghề	30
1.4. Phát triển đội ngũ giáo viên dạy nghề theo tiếp cận năng lực.....	35

1.4.1. Đặc điểm, chức năng của phát triển đội ngũ giáo viên dạy nghề theo tiếp cận năng lực	35
1.4.2. Nội dung phát triển đội ngũ giáo viên dạy nghề theo tiếp cận năng lực	38
1.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển đội ngũ giáo viên dạy nghề theo tiếp cận năng lực	48
1.5.1. Yếu tố chủ quan.....	48
1.5.2. Yếu tố khách quan.....	50
Kết luận chương 1	54
Chương 2. THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIÁO VIÊN CÁC TRƯỜNG DẠY NGHỀ QUÂN ĐỘI THEO TIẾP CẬN NĂNG LỰC	55
2.1. Khái quát về khách thể khảo sát và tổ chức khảo sát.....	55
2.1.1. Khái quát chung về hệ thống trường dạy nghề Quân đội.....	55
2.1.2. Tổ chức khảo sát	56
2.1.3. Đối tượng và địa bàn khảo sát.....	57
2.1.4. Phương pháp khảo sát	57
2.1.5. Đánh giá kết quả khảo sát	58
2.1.6. Xử lý số liệu và tổng hợp kết quả	58
2.2. Thực trạng đội ngũ giáo viên các trường dạy nghề quân đội.....	58
2.2.1. Phẩm chất chính trị, đạo đức nghề nghiệp, lối sống của GV	58
2.2.2. Về số lượng và cơ cấu, độ tuổi, giới tính của giáo viên dạy nghề	60
2.2.3. Năng lực của đội ngũ giáo viên dạy nghề	62
2.2.4. Trình độ của đội ngũ giáo viên dạy nghề.....	66
2.2.5. Nhận xét chung.....	68
2.3. Thực trạng phát triển đội ngũ giáo viên các trường dạy nghề Quân đội.....	70
2.3.1. Nhận thức về tầm quan trọng của công tác phát triển đội ngũ giáo viên dạy trong Quân đội	70
2.3.2. Công tác quy hoạch phát triển đội ngũ giáo viên dạy nghề	71
2.3.3. Tuyển dụng và sử dụng giáo viên dạy nghề.....	73
2.3.4. Công tác đào tạo và bồi dưỡng giáo viên dạy nghề	75
2.3.5. Hợp tác với các doanh nghiệp để phát triển đội ngũ GVĐN nhà trường với các doanh nghiệp.....	81
2.3.6. Thực hiện chế độ chính sách đối với giáo viên dạy nghề	82
2.3.7. Tổ chức kiểm tra, đánh giá xếp loại giáo viên	86

2.4.	Đánh giá về thực trạng phát triển đội ngũ giáo viên trường dạy nghề Quân đội theo tiếp cận năng lực.....	87
2.4.1.	Kết quả đạt được	87
2.4.2.	Hạn chế.....	88
2.4.3.	Nguyên nhân của những hạn chế	89
	Kết luận chương 2.....	92
Chương 3. CÁC BIỆN PHÁP PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIÁO VIÊN TRƯỜNG DẠY NGHỀ QUÂN ĐỘI THEO TIẾP CẬN NĂNG LỰC		
	ĐẠY NGHỀ QUÂN ĐỘI THEO TIẾP CẬN NĂNG LỰC	93
3.1.	Nguyên tắc đề xuất.....	93
3.1.1.	Đảm bảo đúng chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước.....	93
3.1.2.	Nguyên tắc đảm bảo tính kế thừa và phát triển.....	94
3.1.3.	Nguyên tắc đảm bảo tính thực tiễn, khả thi	95
3.1.4.	Nguyên tắc đảm bảo tính hệ thống, đồng bộ.....	96
3.1.5.	Đảm bảo tính hiệu quả	97
3.2.	Các biện pháp phát triển đội ngũ giáo viên trường dạy nghề quân đội theo tiếp cận năng lực.....	98
3.2.1.	Biện pháp 1: Tổ chức tuyên truyền, phổ biến nhiệm vụ phát triển ĐNGV để nâng cao nhận thức cho CBQL và GVĐN dạy nghề.....	98
3.2.2.	Biện pháp 2: Hoàn thiện khung năng lực giáo viên dạy nghề quân đội dựa trên Chuẩn nghề nghiệp giáo viên dạy nghề	102
3.2.3.	Biện pháp 3: Đánh giá năng lực và nhu cầu bồi dưỡng của giáo viên dạy nghề quân đội dựa trên chuẩn nghề nghiệp.....	108
3.2.4.	Biện pháp 4: Đào tạo, bồi dưỡng giáo viên dựa trên kết quả khảo sát năng lực và nhu cầu bồi dưỡng của giáo viên dạy nghề Quân đội.....	114
3.2.5.	Biện pháp 5: Xây dựng cơ chế phối hợp với doanh nghiệp trong phát triển đội ngũ giáo viên dạy nghề.....	125
3.2.6.	Biện pháp 6: Hoàn thiện chế độ, chính sách tạo động lực phát triển đội ngũ giáo viên dạy nghề.....	129
3.2.7.	Biện pháp 7: Phát triển cộng đồng nghề nghiệp, tạo môi trường học tập, bồi dưỡng giáo viên dạy nghề quân đội	133
3.3.	Mối quan hệ giữa các biện pháp.....	135

3.4.	Khảo nghiệm mức độ cần thiết và tính khả thi của các biện pháp đã đề xuất	136
3.4.1.	Quy trình khảo nghiệm.....	136
3.4.2.	Kết quả khảo nghiệm.....	137
3.5.	Thử nghiệm	141
3.5.1.	Mục đích thử nghiệm	141
3.5.2.	Nội dung thử nghiệm.....	142
3.5.3.	Các bước tiến hành thử nghiệm Tại Trường Cao đẳng nghề số 1- BQP	142
3.5.4.	Tiêu chí đánh giá kết quả thử nghiệm	143
3.5.5.	Kết quả thử nghiệm	144
	Kết luận chương 3	152
	KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	153
	DANH MỤC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC CỦA TÁC GIẢ LIÊN QUAN	
	ĐẾN LUẬN ÁN	156
	TÀI LIỆU THAM KHẢO	157
	PHỤ LỤC	

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

BCHTW	: Ban chấp hành Trung ương
BĐXN	: Bộ đội xuất ngũ
BQP	: Bộ Quốc phòng
CBQL	: Cán bộ quản lý
CĐ	: Cao đẳng
CNVQP	: Công nhân viên quốc phòng
CSDN	: Cơ sở dạy nghề
CSVC	: Cơ sở vật chất
CNH, HĐH	: Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
ĐH	: Đại học
ĐNGV	: Đội ngũ giáo viên
ĐNGVDN	: Đội ngũ giáo viên dạy nghề
DNQĐ	: Dạy nghề quân đội
ĐTBD	: Đào tạo bồi dưỡng
ĐTN	: Đào tạo nghề
GD&ĐT	: Giáo dục và Đào tạo
GDH	: Giáo dục học
GV	: Giáo viên
GVDN	: Giáo viên dạy nghề
HS	: Học sinh
ILO	: Lao động quốc tế
KNN	: Kỹ năng nghề nghiệp
KT-XH	: Kinh tế - Xã hội
LĐHĐ	: Lao động hợp đồng
NCKH	: Nghiên cứu khoa học
NCS	: Nghiên cứu sinh
NLDH	: Năng lực dạy học
NLTH	: Năng lực thực hiện
NVSP	: Nghiệp vụ sư phạm
OECD	: OECD (Tổ chức Hợp tác Phát triển kinh tế)
QL	: Quản lý
QLGD	: Quản lý giáo dục
QNCN	: Quân nhân chuyên nghiệp
QTTH	: Quá trình thực hiện
SC	: Sơ cấp
SQCH	: Sỹ quan chỉ huy
TCCN	: Trung cấp chuyên nghiệp
TCNL	: Tiếp cận năng lực
TCNLTH	: Tiếp cận năng lực thực hiện
TDTT	: Thể dục thể thao
THCN	: Trung học chuyên nghiệp
VHVN	: Văn hóa văn nghệ

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1:	Phẩm chất chính trị, đạo đức nghề nghiệp, lối sống của GV	59
Bảng 2.2:	Số lượng GVDN từ năm học 2012-2013 đến năm học 2014 -2015 ...	60
Bảng 2.3:	Cơ cấu ĐNGV theo các chuyên ngành năm 2015	61
Bảng 2.4:	Độ tuổi, giới tính của đội ngũ giáo viên dạy nghề	61
Bảng 2.5:	Năng lực sư phạm của đội ngũ giáo viên dạy nghề	62
Bảng 2.6:	Năng lực chuyên môn của đội ngũ giáo viên dạy nghề	64
Bảng 2.7:	Kỹ năng thực hành của đội ngũ giáo viên dạy nghề	65
Bảng 2.8:	Trình độ sư phạm của đội ngũ giáo viên dạy nghề	66
Bảng 2.9:	Trình độ chuyên môn của đội ngũ giáo viên dạy nghề	66
Bảng 2.10:	Trình độ ngoại ngữ của đội ngũ giáo viên dạy nghề.....	67
Bảng 2.11:	Trình độ tin học, lý luận chính trị, quản lý nhà nước của đội ngũ giáo viên dạy nghề.....	67
Bảng 2.12:	Công tác quy hoạch phát triển ĐNGV trường dạy nghề Quân đội	72
Bảng 2.13:	Công tác tuyển dụng GV trường dạy nghề Quân đội.....	74
Bảng 2.14:	Công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên dạy nghề	78
Bảng 2.15:	Đánh giá của lãnh đạo nhà trường về hợp tác với các doanh nghiệp để phát triển đội ngũ GVDN	80
Bảng 2.16:	Đánh giá của CBQL về mối quan hệ hợp tác giữa nhà trường với các doanh nghiệp.....	81
Bảng 2.17:	Đánh giá của GVDN về mối quan hệ hợp tác giữa nhà trường với các doanh nghiệp.....	81
Bảng 2.18:	Thực hiện chế độ chính sách đối với đội ngũ giáo viên.....	82
Bảng 2.19:	Đánh giá về mức độ khó khăn thường gặp khi thực hiện các đề tài NCKH	83
Bảng 2.20:	Ý kiến của GVDN đề xuất các giải pháp nhà trường cần hỗ trợ để GV được đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ.....	84
Bảng 2.21:	Ý kiến của CBQL đề xuất các giải pháp nhà trường cần hỗ trợ để GV được đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ.....	84
Bảng 3.1:	Đánh giá sự cần thiết của các biện pháp đề xuất (n= 128).....	137
Bảng 3.2:	Đánh giá về mức độ khả thi của các biện pháp.....	138